

1170.

134

1827

Alto

✓

Nornalla De Hercule,
clarissimo Graecorum heroe.

Mohr.

Omniū paene hominū est, quidquid suis
 temporibus perficitur, nihili facere, quidquid
 prius factum est, summa reverentia colere,
 aequales contemnere ac vituperare, majores
 divino saepe honore venerari, summisque
 extollere laudibus. Si respicimus hoc ani-
 mi humani studium, mirum nobis videri
 non potest, apud plerosque populos exstatisse
 narrationes heroum forlium, qui antiquissi-
 mis temporibus vixisse dicebantur, et qua-
 les posterius tempus, quo res gestae jam
 litteris mandabantur, non vidit. Narratio-
 nes illae, litterarum usu nondum invento,
 in hominum ore tantum vivebant, atque
 ab alio alio modo auctae atque exornatae
 post pauca secula tot tantasque res gestas

uni viro adscribent, quae ne a multis quidem
nec ab uno perpetratae esse possint. Nec
tamen negare potest, homines, qui luxuria
et mollietate florent, naturae convenienter
vivunt, multo robustioribus corporibus
uti, quam qui illis se dedunt, quod tamen
ubique artes florent, non omnino vitari
potest, nisi stultus ac rudis vocari velis.
Itaque vix dubitaverim, quin sententia illa
Horatiana: „Lamproa quid non imminuit
dies? Aetas parentum, peior avis, tulit
nos nequiores, mox daturos progeniem
vitiosorem;” (Od. III, 6, 45-48) quam ipse
De animo intelligi vult, De corpore sit
verissima, siquidem luxuria, mollietates,
aliaeque perpetuae artium comites in dies
augentur et crescunt. Homo pacis artium
ignarus, animi culturam neglecta, omnem
operam corpori excolendo navat, atque hoc
vehendo, venando, bellando, gravissimos quoque
labores perficiendo corroborare studet; quo
factum est, ut in quovis populo majores

136
corporum viribus praestiterint posteris suis.
Etsi concedendum est, ut animam bonis litteris
atque artibus exornare magis deceat hominem,
ejusque naturae sit accommodatius, quam cor-
pori soli operam dare, tamen corpus, animi
quasi domicilium mollietate effeminare et cor-
rumpere non minus vituperatione dignum
est, quam, prosthabito animo, illud excolere.
Itaque certo delectat, praecelaras illas, quamvis
magna ex parte incredibiles et a poetis
mirum in modum auctas heroum res gestas
revocare in memoriam atque paullo dili-
gentius considerare. Suos quemque antiqui-
tatis populum heroes habuisse verisimile
est, sed paucae tantummodo fabulae de ejus-
modi viris ad nostra usque tempora conser-
vatae sunt, caeterae imprimis de heroibus
Graecis. Quorum cum notissimus et claris-
simus Hercules sit, hujus facta praecelara,
ex antiquis scriptoribus nobis nota, brevi-
ter in medium proferemus. —

Antequam tamen vitam, originem, labores (sive
potius aerumnas cf. Cic. de Fin. II. sub finem) ad mortem
Herculis Describemus, notandum erit, plures viros
fertissimos hoc nomine appellatos existisse. Cicero
(de natura Deorum III. 15) sex Hercules enumerat, eo-
rumque originem breviter docet. Sed serim serimque
Graeci horum omnium res fortiter gestas ante Her-
culi Thebano, qui non multo ante bellum Trojanum
vixisse fertur adscripserunt, quod evenisse videtur,
tum quoniam Heraclidae, Hercules Thebani progenies,
magnam sibi gloriam in Peloponneso comparaverunt,
tum quoniam ludi Olympici, quos ille primus in-
stituisse dicebatur, omnium fuerunt celeberrimi.
Quae cum ita sint, fieri non potest, ut suam
cuique Herculi tribuamus, sed quidquid Hercules
aliquis, sive Thebanus, sive Aegyptius, sive Phoe-
nix, sive Indus, sive alius perfecit, ad Herculem
Thebanum referamus, necesse est. Jam vitam
ipsam ejus videamus.

Natus est Hercules ille, de quo dicere con-
stituimus, Iove et Alcmene (sive Alcmena),
cujus pater Electryon, avus paternus Perseus fuit.
Alcmene maritum habuit Amphitryonem, et
ipsam Persei nepotem, qui ei sponsae jura-
verat, se, priusquam a Telebois, qui illius

137
fratres, pugna superatos, interfecerant, proenas
repetisset, cum ea in matrimonio victurum
non esse. Ei hoc agenti accidit, ut sacerum invitus
fuste interficeret, qui a bovis, quem eo jecerat,
cornibus in Electryonis caput resiliit. Mycenis
igitur relictis, ad Creontem regem Thebarum
cum conjuge se contulit, qui ei auxilium
contra Teleboas se laturum esse pollicitus est,
si vulpem quandam, quae agros circa Thebas
populabatur, neque ab ullo homine occidi
posse dicebatur, aut vivam capisset, aut
interfecisset. Amphitryon Athenis Laelapem,
Cephalis (sive potius Procridis) canem adduxit,
quem nulla fera effugere poterat. Cum is vul-
pem persequeretur, atque jam in eo esset, at
eam caperet, Jupiter utrumque in lapidem
commutavit. Quo facto, Amphitryon, a Cre-
onte adjutus bellum intulit Telebois, eorumque
caput, Taphum, obsessit, neque samen ex-
pugnare potuit, quamdiu Isterlaus, rex Telebo-
aram vivebat, cui Neptunus, avus, aureum capillum,

vitae quasi pignus porachuerat. Sed Comaetho, Pe-
relai filia, Amphitryonis deperiens amore, post
caesariem amputavit, quo facto ille mortuus, urbs
capta et spoliata, filia impia interfecta est.
Priusquam Amphitryon victor Thebas rediit,
Iupiter, qui ejus vultum formamque simula-
vit, ad Almenam se contulit, omnes ex-
peditionis res gestas ei narravit, totamque
noctem apud eam remansit, quam aequae
longam, ac tres alias, ab eo factam esse
poetae dicunt. Haec nocte Almena Herculem
e Jove concepit, quare ille (Lyco-phron. 33) Δῖος
ἥρῃδος nominatur. (cf. Hesiod. Scut. Herc. 27; Hom.
Il. 5, 323; Hom. Od. 1, 266-268; Diod. Sic. IV, 9; Apollod.
II, 4, 5. 6. 8.)— Amphitryon, cum postridie ad-
venisset, se parum lacte ab Almena ex-
cipi admiratus est; haec contra illum inter-
rogavit, annon heri maxima esset exoptus
laetitia, eique haec verba miranti narravit,
quaecunque de expeditione illum ipsum secum
communicasse opinata est. (Hac fabula nos

138
Plautus Amphitryonem composuit). Amphitryon
hoc miraculum minime intelligens, Tiresiam,
vatem, accessit, qui omnia ei patefecit. Decem
demum mensibus post Almena Herculem et Sphi-
clem, quorum ille Jovis, hic Amphitryonis filius
habitus est, peperit. Etenim, cum Jupiter Almenae
ex se filio imperium omnium, qui a Perseo originem
duxerant, dedisset, primum, qui in Persei fami-
lia (natus esset, omnibus aliis imperaturum esse,
Deorum concilio temere indicavit, idque a Junone
commotus iurejurando firmavit. Quod cum factum
esset, Juno Argos properavit, atque effecit ut
Nicippe, Persei filii, Itheneli, uxor, Eurystheum
duo menses ante justum tempus pareret; Alme-
nae contra irata impedivit, quo minus haec
suo tempore partu levaretur (cf. Il. 7, 96-120; Ovid.
Metam. IX, 280-315). Jupiter, iurejurando obstrictus,
filio suo imperium tribuere non potuit, sed
constituit, ut Hercules, decem laboribus, quos
Eurystheus ipsi imperasset, exanslatis, sui juris
fieret. — Hercules jam prima pueritia argumenta
divini orlus et invictarum virium dedit;

nam vix Decem menses natus duos anques,
quos Juno ad eum interficiendum miserat, mani-
bus suffocavit, dum Iphicles, hominis filius eos
fugit (cf Theocr. XXIV 1-62; Pind. Nem. I, 50-89 fve
in editione Boeckhiana 33-59). Tiresias ab obstupe-
factis parentibus arcessitus, quae facta praec-
lara ac fere incredibilia Hercules patraturus
esset, vaticinatus est, imprimis eum cum Gigan-
tibus esse pugnaturum, eoque superaturum
docuit (cf Theocr. XXIV, 60-98; Pind. Nem. I, 90-112
in ed. Boeckh. 60-72). Deinde Linus (Theocr. l. l. 103)
Eumolpus (v 103), Eurystus (v 106), Harpalyces (v 114)
Amphitryon ipse (v 119) et Cassor (v 127) cum ali-
is in alia bona arte erudiverunt. Cum decem octo
annis natus patris greges pasceret, Virtus ac
Voluptas eum adierunt et utraque se ei ducem
obtulit. Virtus ei molestum, sed gloria abundantem
vitam, Voluptas jucundam, sed gloria carentem
promisit. Hercules se Virtutem sequiturum esse
pollicitus est. Cum in Graecia tum temporis
adhuc multae essent sylvae ac paludes, in qui-
bus leones, apri, aliaeque bestiae degere solebant,

139
cumque, qui ejusmodi bestias e medio tolleret,
de viatoribus bene mereretur, Hercules hoc
opus subit. In monte Pittaione, in cuius
radicibus Amphitryonis et Theopii greges
pascabantur, leo furens habitavit, multumque
pecudibus intulit damnam. Hercules ejus oc-
cidendi consilium cepit, idque cum Theopio
communicavit, qui remunerandi causa ei
permisit, ut cum ipsius quinquaginta filia-
bus deinceps concubitu frueretur, quae deinde
omnes intra quinquaginta noctes ab eo gravi-
datae sunt atque (unum) filium singulae,
duae vel binos progenuerunt (cf Apoll. II, 4, 9, 10;
Diod. Sic IV, 29). Tandem Hercules leonem inter-
fecit, cujus pellem postea induere solebat, ut
Apollodorus (l. l.) refert, Diodorus eum pelle
leonis Nemeaei usum esse contendit (Diod. IV, 11).
Deinde cum Ergino, rege Orchomeni, qui, quoniam
Thebani pactum tributum, centum boves non
solverant, sed legati, qui ad id exigendum ab
Ergino missi erant, infecta re, nasus atque auribus
ab Hercule resectis, redire coacti erant, bellum

illis intulit, manus conseruit, copias ejus
fugavit, ipsum occidit, urbem Orchomenum
expugnavit, Minyas, qui tum temporis Orcho-
menum habitaverunt, ut tributum Darent
Thebanis, coegit. Heroi juveni, hoc facto
optime de civibus suis merito, Ercon, rex
Thebarum, Megaram filiam in matrimo-
nium dedit, Mercurius gladium, Apollo fa-
gittas, Vulcanus lorica auream, Minerva
poculum donavit. (cf. Apoll. II, 4, 11; Dion. IV
10, 14. 18; Schol. Theocr. XVI, 105.). Hoc fere tem-
pore auxilium quoque tulit Diis contra
Gigantes, terrae filios, qui coelum aggredi
conabantur, atque in eo certamine Alcy-
oneum ac Porphyriionem, Duces, multosque
alios interfecit (cf. Apoll. I, 6). Jam per-
venimus ad praeclarissimos illos duodecim
labores, quos, ab Eurystheo, Mycenarum
rege jussus, perfecit. Antequam tamen

140
illos subit, oraculum consuluit, num sibi
quae Eurystheus sibi imperaturus esset,
perficienda essent, necne. Oraculum cum
obtemperare jussit, ei que simul nomen
Herculi imposuit (nam antea Alcides
appellatus erat), cum per Tanonem
gloriam esset adepturus. — Primum, quod
Eurystheus Herculi imperavit, in eo ver-
sabat, ut ingentem leonem Nemeaeum
interficeret. Is haud procul Mycenis
in spelunca habitavit et crassiore cute
munitus erat, quam ut ferro laedi
posset. Alii eum in Argolide fuisse dicunt.
Hercules, cum spelunca utrimque exitum
habet, alterum clausit; deinde eam
ingressus leonem inermis adortus est, et
manibus discerpsit. Tum eam humeris
suis impositum ad Eurystheum adtulit,
qui ejus aspectu ita perterritus est,
ut in dolium aeneum se abderet —

(cf Theocr. XXV; Apoll. II, 5, 1; Diod. IV, 12.)

Scindi Eurytheus, cum hydram Lernaean
occidere jussit. Haec eo tempore agros
Argivos vastabat, multosque interficie-
bat homines. Habuit hoc monstrum per
multa capita, et quoties unum eorum
amputatum erat, duo statim ejus loco
apparebant, nisi cruor ex vulnere
defluens igne fiteretur. Ad hanc quasi
pestem illius regionis e medio tollendam
Herculi auxilium tulit Solaeus, quippe
qui torres e vicina sylva, quam Hercu-
les incenderat, ei subministraret. Hujus
interfectae belluae sanguine, vel felle,
ut alii dicunt, sagittas suas imbu-
it ac venenavit. (cf Apoll. II, 5, 2; Diod IV, 11.)

Quoniam ab Solaeo adjutus hunc laborem
Hercules perfecerat, Eurytheus cum la-
boribus, qui illi perficiendi essent, adnu-
merari posse, negavit.

(Cont. seq.)

